

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره شصت و یکم - ۱۳ تا ۱۹ شهریور ۱۴۰۰

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی
۲۰ شهریور ۱۴۰۰

۶۱

بنام خداوند جان و آفرینش

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره شصت و یکم - ۱۳ تا ۱۹ شهریور ۱۴۰۰

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۶۱

مرکز توانمندی سازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۲۰ شهریور ۱۴۰۰

فهرست مطالب

- درآمد: یک گام به پیش، چند گام به پس!..... ۲
- مهندسان مشمول تعارض منافع در انتخابات نظام مهندسی شرکت نکنند..... ۸
- نمود معضل تعارض منافع در صنعت خودرو سازی است ۹
- «تعارض منافع» نه موضوعی اصلی، بلکه فرعی است ۹
- ردصلاحیت ۱۵ عضو نظام مهندسی استان تهران به دلیل تعارض منافع..... ۹
- تشکیل ستاد مبارزه با تعارض منافع در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی..... ۱۰
- مراعات دستورالعمل «تعارض منافع» ضروری است ۱۰
- لزوم تصمیم واحد مجلس برای اجرای «تعارض منافع» در تمامی صنفها..... ۱۰
- تعارض منافع در ضدیت با اخلاق حرفه‌ای نظام مهندسی..... ۱۱
- ایجاد بانک مرکزی مقتدر و به دور از تعارض منافع..... ۱۱
- اظهارنظر مرکز پژوهش‌های مجلس در مورد طرح مدیریت تعارض منافع..... ۱۲
- حسام الدین آشنا از بایگانی شدن لایحه مدیریت تعارض منافع خبر داد..... ۱۲
- نقد طرح مدیریت تعارض منافع مجلس در گفتگوی ویژه خبری..... ۱۳
- علت اصلی استعفای آملی لاریجانی «تعارض منافع» بود..... ۱۳
- واکنش روسای نظام مهندسی ایلام و یزد به بخشنامه تعارض منافع..... ۱۴
- اعضای کمیته تعارض منافع سازمان تامین اجتماعی منصوب شدند..... ۱۵
- تعارض منافع، مانع عملیاتی شدن سامانه‌های نظارت بر واردات دارو..... ۱۵
- تعارض منافع؛ فرصت یا تهدیدی برای کاندیداهای انتخابات نظام مهندسی ۱۶
- محتوای چندرسانه‌ای تعارض منافع..... ۱۷
- تحلیل فضای مجازی: قانون ناکارآمد برای مدیریت تعارض منافع؛ آری یا خیر؟ ۱۸

درآمد: یک گام به پیش، چند گام به پس! قرار گرفتن طرح ناکامل مدیریت تعارض منافع در دستور کار مجلس

فرشته الهی

رشد و توسعه هر کشوری منوط است به اعتماد عمومی به نظام سیاسی، جلوگیری از اتلاف منابع (مادی و غیرمادی) و ارتقای سلامت و کارآمدی نظام اداری که تمام این‌ها وابسته هستند به اینکه از تأثیر منافع شخصی و ثانویه افراد (حقیقی و حقوقی) بر نحوه انجام وظایف و اختیارات حرفه‌ای و قانونی جلوگیری به عمل آید. به بیان دیگر رشد و توسعه یک کشور را می‌توان هم‌راستا با مدیریت و حل مسئله بسیار مهم و پیچیده تعارض منافع در سطوح مختلف حاکمیتی آن دانست. لذا وجود قوانین جامع، یکپارچه و دارای ساختارهای استاندارد جهت مدیریت بهینه موقعیت‌های گوناگون تعارض منافع حیاتی و ضروری بوده و به نوعی می‌توان وجود چنین قانونی را اساس و سنگ بنای مبارزه با تعارض منافع و به طریق اولی، مبارزه با مفاسد دانست.

بر اساس خبرها قرار است طرح مدیریت تعارض منافع که در دی ۱۳۹۹ در کمیسیون اجتماعی مجلس به تصویب رسیده است، به زودی در دستور کار بررسی صحن علنی توسط نمایندگان مجلس شورای اسلامی قرار گیرد تا تبدیل به قانونی شود برای مبارزه با مسئله مهم تعارض منافع؛ اما این طرح بنابر تحلیل و ارزیابی بسیاری از کارشناسان و حقوقدانان، به شرحی که در ادامه می‌آید، فاقد استانداردهای یک قانون فراگیر و جامع‌نگر نسبت به مقوله بسیار مهم و پیچیده تعارض منافع که تمام سطوح حاکمیت و جامعه اهمیت آن را متذکر شده‌اند، هست.

مغایرت با قانون اساسی

یکی از اصول اصلی و اساسی قانون‌گذاری در حوزه‌های مختلف این است که قانون موردنظر با قانون اساسی کشور مغایرتی نداشته باشد؛ لکن با بررسی مواد طرح مدیریت تعارض منافع متوجه این ایراد مهم در متن این طرح می‌شویم. همان‌طور که در [اظهارنظر کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس پیرامون طرح مدیریت تعارض^۱](#) بیان شده است، این طرح دارای مغایرت‌های قانونی زیر است:

۱. اظهارنظر کارشناسی پیرامون: «طرح مدیریت تعارض منافع». مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی. شماره مسلسل ۱- ۱۴۰۰. ۱۷.۲۹۰۱۷۲۴۵ شهریور ۱۴۰۰.

۱) دامنه شمول صدر بند الف ماده (۷) مبنی بر فهرست دارایی و اموال مسئولین، رسیدگی به اموال مسئولین، مطابق اصل یکصد و چهل دوم قانون اساسی بر عهده رئیس قوه قضائیه است. همچنین قانون رسیدگی به دارایی و اموال مسئولین به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است. از آنجاکه به نظریه تفسیری شماره ۵۳۱۸ مورخ ۱۳۷۲/۰۷/۲۴ تغییر مصوبات مجمع توسط سایر مراجع قانون گذاری امکان پذیر نیست، بنابراین بند یادشده مغایر اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی نیز به نظر می آید.

۲) مطابق اصل یکصد و هفتاد و چهارم قانون اساسی، مسئولیت نظارت بر حسن اجرای قوانین در کشور صرفاً بر عهده سازمان بازرسی کل کشور است. به همین دلیل ماده (۵) طرح مدیریت تعارض منافع مجلس شورای اسلامی مبنی بر مداخله سایر دستگاه های نظارتی مغایر اصل یادشده در قانون اساسی است.

علاوه بر وجود مغایرت با قانون این ماده از طرح مذکور، باید به این نکته توجه کرد که نظارت چندگانه در این موضوع مشکلاتی را در خصوص اجرا و نظارت بر آن به وجود خواهد آورد؛ به همین دلیل سازوکار پیشنهادشده مغایر «نظام اداری صحیح» موضوع بند ۱۰ اصل سوم قانونی اساسی نیز به شما می آید.

منع هرگونه تابعیت مضاعف

در این طرح به کارگیری تمامی افرادی که دارای تابعیت مضاعف هستند بدون نحوه دریافت تابعیت مضاعف و نیز امکان لغو آن ممنوع شده است. همان طور که این موضوع در [اظهار نظر قبلی مرکز پژوهش های مجلس درباره طرح مدیریت تعارض منافع](#)^۱ نیز ذکر شده است، گاهی اوقات تابعیت دوم فرد می تواند به واسطه تولد در یک کشور دیگر کسب شده باشد و نه سوگند به مقررات آن کشور دوم. همچنین در این طرح افراد دارای تابعیت مضاعف مکلف شده اند تا از سمت خود کناره گیری کرده یا تابعیت خود را لغو کنند، این در حالی است که تابعیت بعضی از کشورها اصولاً امکان لغو ندارد و یا در برخی دیگر تا سن مشخصی این امکان وجود ندارد.

عدم مدنظر قرار دادن مقامات منصوب توسط رهبری و مشاوران سران قوا

در گزارش مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه با عنوان [تحلیل حقوقی لایحه «نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی» و طرح «مدیریت تعارض منافع»](#) به این نکته ظریف اشاره شده است که دستگاه های تحت نظر و مدیریت رهبری (در ذیل دستگاه های موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه) مدنظر قانون قرار گرفته اند ولیکن درباره مقامات منصوب توسط رهبری سخنی به میان نیامده است؛ زیرا افراد منصوب رهبری لزوماً در نهادهای زیر نظر ایشان فعال نیستند، همانند مشاوران رهبری، رئیس و اعضای شورای راهبری روابط خارجی و همچنین این طرح درباره شمول قانون به مشاوران سران قوا سکوت نموده و در ماده (۲) این قانون آن ها را جزو اشخاص مشمول احصا ننموده است.

۱. اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح مدیریت تعارض منافع» (کلیات-ویرایش دوم). مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی. شماره مسلسل ۱۷۲۴۵-۲۳۰۱۲۵. آبان ۱۳۹۹.

عدم در نظر گرفتن سازوکار مشخص

همانطور که در [گزارش مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه](#) نیز بیان شده است، طرح مدیریت تعارض منافع فاقد سازوکار مناسب برای مدیریت این مسئله است؛ به عبارت دیگر طرح مذکور فاقد ابتکار عمل جهت مدیریت مسئله تعارض منافع بوده و بدون پیش‌بینی و در نظر گرفتن سازوکار خاصی، مدیریت تعارض منافع را به انبوه وظایف قانونی سازمان بازرسی کل کشور و نهادهای اطلاعاتی افزوده است.

همچنین مطابق نظرات کارشناسی واگذاری یک امر کاملاً تخصصی به دستگاه‌های غیرتخصصی صحیح نیست. حتی در بهترین روش‌هایی که برای مدیریت تعارض منافع در دنیا منتشر می‌شود، به‌طور مثال سازمان ملل و سازمان OECD از نهادی مجزا از بدنه قوه مجریه برای تعارض منافع آن دفاع نکرده‌اند. در واقع به دلیل پیچیده بودن تعارض منافع جایگاه متولی مدیریت آن را در داخل هر وزارتخانه مشخص کرده‌اند؛ زیرا نهاد یا شخصی که به این کار منصوب می‌شود باید بر موضوع، اشخاص، حوزه‌ها، نحوه دور زدن‌های قانون، اشراف اطلاعاتی و تخصص لازم را دارا باشد.

چیره بودن رویکرد کیفی

مشکل ما در کشور این است که هنگامی که می‌خواهیم از امری پیشگیری و یا با آن مبارزه کنیم سریع به سمت مجازات کیفی می‌رویم؛ در صورتی که باید به این نکته توجه کنیم که رویکرد اصلی در تعارض منافع مبتنی بر مدیریت است؛ یعنی متولی مدیریت تعارض منافع بایستی در وهله اول آموزش و ارتقاء آگاهی کارمندان و مدیران نسبت به مسئله تعارض منافع و راه‌های کنترل و مدیریت آن را مدنظر قرار دهد. ولیکن همان‌طور که از طرح و متولیان آن پیداست گویا این نهادها بایستی به دنبال مجرم و مجازات آن باشند تا اینکه بخواهند از وقوع جرم جلوگیری به عمل آورند. در واقع اصل اساسی در مدیریت تعارض منافع بر پیشگیری بنا شده است و این تنها با آموزش و اصلاح ساختارها و قوانینی که موجبات بروز شرایط منافع را ایجاد می‌کنند امکان‌پذیر خواهد بود نه اینکه بعد از وقوع تعارض منافع به دنبال مجازات فرد خاطی باشیم.

ابهام در تعاریف

(۱) در بند پ ماده (۱) این طرح در خصوص تعریف منفعت شخصی آمده است: «حق، امتیاز یا منفعتی اعم از مالی یا غیرمالی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم تماماً یا جزئاً عاید شخص یا یکی از اشخاص موضوع ماده (۲) این قانون شود یا زیانی را از آن‌ها دفع نماید». واژه غیرمستقیم در این تعریف دارای ابهام است. طبق نظر کارشناسان حقوقی به‌طور مثال فردی که در یک شهرستان کوچک شهردار است و نیز خود و خانواده‌اش از اهالی همان شهر هستند، باوجود این قانون، به‌طور کامل و مطلق مشمول آن می‌شوند، یعنی هر تصمیمی که شهردار اتخاذ کند به نفع خود و خانواده و خویشاوندانش خواهد بود! در این صورت چه کسی باید به جای شهردار تصمیم‌گیری کند؟ لذا این ابهام را می‌توانیم مغایر با اصول قانون‌نویسی موضوع بند ۹ سیاست‌های کلی قانون‌گذاری دانست.

۲) تعریف نکردن «منفعت عمومی» به عنوان یکی از شاخص‌های اساسی اجرای قانون مدیریت تعارض منافع موجبات عدم اجرای آن را فراهم می‌آورد؛ بنابراین عدم تعریف این واژه مهم را می‌توان مغایر با اصل تدوین قوانین مبتنی بر قابل اجرا بودن قوانین موضوع بند ۹ سیاست‌های کلی قانون‌گذاری دانست.

عدم شمول تمام سفرها

در ماده (۱۹) طرح مدیریت تعارض منافع که در خصوص ثبت مؤلفه‌هایی مربوط به سفر است دو نکته مهم مورد غفلت قرار گرفته است:

۱) تنها به سفرهای خارجی اشاره شده است؛ سفرهای داخلی نیز امکان بروز موقعیت‌های تعارض منافع و فسادهای مرتبط با آن را می‌توانند فراهم کنند که در این طرح تنها به سفرهای خارجی اشاره شده است.

۲) تنها به سفرهای خارجی مرتبط با مسئولیت کاری اشاره شده است؛ همان‌طور که در [اظهار نظر کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس^۱](#) عنوان شده است تخلفات احتمالی اکثراً در قالب سفرهای شخصی اتفاق می‌افتند. برخی از سفرها با قبول کلیه هزینه‌ها به عنوان یک هدیه به مسئولین اهدا می‌شوند و این سفرها صرفاً برای تفریح و نه مأموریت هستند؛ لذا این گونه سفرها می‌توانند باعث بروز موقعیت‌های تعارض منافع و مفاسد مرتبط با آن شوند.

وجود راه فرار در خود طرح

در ماده (۷) طرح مدیریت تعارض منافع برای اینکه افراد دارایی‌ها و منافع خود را در سامانه‌ای که برای ثبت آن‌ها در نظر گرفته شده است وارد کنند سقفی ریالی منظور شده است، ولیکن فرد می‌تواند با ریز کردن دارایی‌ها و کم کردن ارزش ریالی هر یک از میزان سقف منظور شده در طرح و افزایش تعداد آن از ثبت آن‌ها خودداری نماید. لذا لازم است علاوه بر تعیین سقف ریالی برای آن‌ها محدودیت‌های دیگری نیز اعمال کرد تا از دور زدن آن جلوگیری به عمل آید و یا این اختیار عمل به متولیان داده شود که در صورت مشکوک شدن به فرد بتوانند آن را مورد پیگیری قرار دهند و منتظر اعلام از جانب وی نباشند.

عدم ممنوعیت دارا بودن پنج درصد (۵٪) سهام از سهام کل یک شرکت بدون توجه به مبلغ ریالی آن

مطابق ماده ۱۳ طرح مذکور افراد مشمول قانون تنها در صورتی که سهام آن‌ها بیشتر از پنج درصد (۵٪) کل سهام، آورده یا سهم‌الشرکه یک شرکت خصوصی نباشد می‌توانند سهامدار یا شریک شرکت خصوصی باشند. مطابق نظر کارشناسان شاید در ظاهر پنج درصد سهام قابل توجه نباشد، ولیکن باید حجم و بزرگی شرکت نیز در نظر گرفته شود.

۱. اظهار نظر کارشناسی پیرامون: «طرح مدیریت تعارض منافع». مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی. شماره مسلسل ۱-

اگر فردی سهامدار یک هولدینگ یا شرکت بزرگ باشد، آنگاه پنج درصد آن می‌تواند چند میلیارد را شامل شود. لذا باید در این خصوص هوشمندی بیشتری به خرج داد و علاوه بر تعیین درصد، سقفی نیز برای ارزش ریالی آن تعیین شود.

عدم توجه به تعارض منافع درب‌های گردان

مسئله درب‌های گردان و ارتباطات پسا‌شغلی یک مسئله پرمخاطره و البته پربسامد در کشور ما است، ولی با بررسی طرح مدیریت تعارض منافع مشاهده می‌کنیم که هیچ توجهی به این مهم نشده است و عملاً هیچ ممنوعیتی برای آن در نظر گرفته نشده است. موقعیت تعارض منافع درب‌های گردان موقعیتی است که در تمام سازمان‌ها قابل لمس و مشاهده بوده و با توجه به اطلاعات و روابطی که افراد در هر یک از سازمان‌ها کسب می‌کنند می‌تواند در آینده و پس از ترک شغل (بازنشستگی یا استعفا) به شدت موجبات وقوع تعارض منافع برای فرد را تشدید کند.

علاوه بر موارد مذکور [اندیشکده شفافیت برای ایران](#) نیز در بیانیه‌ای لزوم بازبینی و اصلاح طرح مدیریت تعارض منافع مصوب کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی را به دلیل وجود اشکالات مهم و عدیده متذکر می‌شود که از جمله این مشکلات می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. کم توجهی به ساختارها و ظرفیت‌های فعلی کشور در تعیین دستگاه‌های ناظر؛
 ۲. کم توجهی به قوانین و ظرفیت‌های فعلی و تحمیل بار مالی در ارائه پیشنهاد توسعه سامانه منافع؛
 ۳. رویکرد نادرست در مدیریت تعارض منافع، در موارد متعدد؛
 ۴. خلط میان رشوه و هدیه و امکان ایجاد نابسامانی و ...
- همان‌طور که از نظرات کارشناسان و مراکزی چون مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه، مرکز پژوهش‌های مجلس و اندیشکده شفافیت برای ایران پیداست، نقدهای جدی و قابل تأملی بر طرح مدیریت تعارض منافع وارد است. با توجه به این نکته که مسئله تعارض منافع یک امر بسیار مهم برای کشور است و در سطوح مختلف حاکمیت از جمله رهبری انقلاب نیز نسبت به این مسئله هشدار داده شده است؛ در نتیجه مجلس شورای اسلامی باید توجه نماید که نباید مسئله‌ای با این درجه از اهمیت را به گونه‌ای قانون‌گذاری کند که کشور را بجای یک گام به جلو بردن، ده گام به عقب بازگرداند.

طرح مدیریت تعارض منافع به دلیل مشکلات ساختاری و فرایندی متعددی که دارد و اساساً استانداردهای قانون‌نویسی در آن رعایت نشده است و اگر به همین شکل تصویب شود مقوله تعارض منافع را از حیز انتفاع ساقط کرده و به این زودی هم امکان تدوین یا اصلاح قانون وجود نخواهد داشت؛ کما اینکه در خصوص قانون مبارزه با فساد و ارتقاء سلامت اداری نیز قانون ضعیفی به شکل آزمایشی تصویب شد و سال‌هاست که بحث بازبینی آن مطرح است ولیکن نتوانست یک بستر حقوقی مناسب برای مبارزه با فساد ایجاد کند. این اتفاق نباید در مورد موضوع بسیار مهم و پیچیده تعارض منافع تکرار شود. حال که در سطوح مختلف حاکمیت و جامعه نسبت به مقوله تعارض منافع دغدغه و

نگرانی ایجاد شده است و همه معتقد هستند که باید این موضوع در درون سیستم اداری و بخش‌های مختلف نظام اداری حل شود، باید دقت نمود تا قانونی که تصویب می‌شود قانونی سنجیده و حساب شده و واجد استانداردهای قانون گذاری برای ایران باشد.

گزیده اخبار، تحلیل‌ها و گزارش‌های هفته گذشته در حوزه تعارض منافع به این شرح است:

حجت اله عبدالملکی وزیر تعاون، کار و رفاه از تشکیل قرارگاه رفاه ایرانیان با ۱۴ ستاد خبر داده که یکی از آنها ستاد مبارزه با تعارض منافع است و روی موضوعاتی چون مفاسد و مجاری فساد کار می‌کند.

رستم قاسمی، وزیر راه و شهرسازی با تأکید بر لزوم مراعات بخشنامه «تعارض منافع» در فرایند انتخابات، خطاب به مدیران کل راه و شهرسازی سراسر کشور گفت: بخشنامه تعارض منافع موضوع مهمی است که باید در دستور کار همه دست‌اندرکاران و مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها قرار بگیرد.

علی محمد عبدی قهرودی، رئیس شورای انتظامی نظام مهندسی کشور با اشاره به اعمال بخشنامه تعارض منافع در انتخابات هیئت مدیره نظام مهندسی، گفت: نامزدهای انتخاباتی اگر مشمول تعارض منافع هستند در انتخابات شرکت نکنند، در صورت انتخاب هم از هیئت مدیره خارج می‌شوند.

خبرگزاری فارس خبر داد همزمان با نزدیک شدن به ایام نهمین دوره انتخابات هیئت مدیره سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان کشور حدود ۱۵ عضو کنونی هیئت مدیره نظام مهندسی استان تهران به دلیل تعارض منافع ردصلاحت شده‌اند.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی طی گزارشی نظر کارشناسی خود را در مورد طرح مدیریت تعارض منافع تشریح کرد. در این گزارش آمده: به اذعان کارشناسان مربوطه، مصوبه کمیسیون واجد ایرادات و مشکلات اساسی به نظر می‌رسد و پیشنهاد می‌گردد موضوع به صورت دوشوری بررسی شود و مصوبه جهت ارتقاء و رفع ایرادات مذکور به کمیسیون ارجاع شود.

حسام الدین آشنا در توثیتی اظهار داشت: لایحه مدیریت تعارض منافع با پشتوانه مطالعاتی و کارشناسی بسیار قوی کنار گذاشته شد و به جای آن طرحی ارائه شد که احتمالاً در مسیر صیانت قرار بگیرد.

محسن زنگنه، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس، تعارض منافع در روند شکل‌گیری بانکداری خصوصی در دهه ۱۳۸۰ را مانع از اعمال نظارت مطلوب بانک مرکزی بر بانک‌های خصوصی خواند.

مصطفی سالاری، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی اعضای کمیته تعارض منافع سازمان تأمین اجتماعی را منصوب کرد.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی ۲۰ شهریور ۱۴۰۰

مهندسان مشمول تعارض منافع در انتخابات نظام مهندسی شرکت نکنند

علی محمد عبدی قهرودی (رئیس شورای انتظامی نظام مهندسی کشور) - ۱۴ شهریور ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

رئیس شورای انتظامی نظام مهندسی کشور با اشاره به اعمال بخشنامه تعارض منافع در انتخابات هیئت مدیره نظام مهندسی، گفت: نامزدهای انتخاباتی اگر مشمول تعارض منافع هستند در انتخابات شرکت نکنند، در صورت انتخاب هم از هیئت مدیره خارج می‌شوند.

وی درباره بخشنامه وزیر سابق راه و شهرسازی در این خصوص هیچ بحث خاص و جدیدی نیست. در تاریخ ۲۷ اسفندماه سال ۱۳۹۶ وزیر وقت راه و شهرسازی (دکتر آخوندی) بخشنامه‌ای تحت عنوان «تعارض منافع» صادر کرد. در این بخشنامه، چارچوب و نحوه فعالیت اعضای هیات مدیره و ارکان سازمان‌ها در آن لحاظ شده بود. همزمان به خاطر مسائلی که در آن زمان پیش آمد، علی رغم ابلاغ این موضوع و طرح موضوع و اطلاع همه اعضا از آن، بخشنامه مورد اعتراض برخی از اعضا قرار گرفت و موضوع در دیوان عدالت اداری مطرح شد.

عبدی قهرودی با اشاره به این که بعد از دو سال و اندی، گزارشی از میزان رعایت آن بخشنامه توسط هیات مدیره‌ها از ادارات کل راه و شهرسازی استان‌ها خواستیم، اظهار کرد: در پاسخ استان‌ها اعلام کردند این قضیه خیلی جدی مورد توجه قرار نمی‌گیرد به نحوی که برخی اعضای هیات مدیره از استان‌ها فارغ از الزاماتی که در آن بخشنامه برای اعضا شده بود، نسبت به ارائه خدمات مهندسی به انحای مختلف اقدام کرده بودند. بدین ترتیب در بخشنامه جدید فقط این قضایا به صورت مکتوب و دسته بندی اعلام شد که اگر کسی در سال ۹۷ و در موقع ثبت نام شرکت در انتخابات دوره هشتم تعهد داده که وارد حوزه تعارض منافع نشود و امروز شده است، این دیگر بحث پیچیده‌ای نیست.

عبدی قهرودی با یادآوری این که در جلسه با مسئولین دیوان عدالت اداری اعلام کردیم که هر چند بررسی شورای انتظامی نسبت به تخلفات اعضای هیات مدیره‌های سازمان‌های استان از نظر شکلی لازم است ولی در این مورد خاص از نظر ماهیتی، موضوع عدم رعایت تعارض منافع، حداقل خیلی پیچیده نیست، اضافه کرد: به عنوان مثال، اگر قرار بوده عضو هیات مدیره‌ای کار حرفه‌ای به واسطه پروانه اشتغال به کار نکند و برای این موضوع هم تعهد داده است لیکن در عمل، تعهد خود با ارائه خدمات حرفه‌ای در حوزه‌ای که مسئولیت نظارتش با خود ایشان است، نقض کرده، ولو با ۲۰ یا ۳۰ یا ۱۰ هزار مترمربع، دیگر چه ایرادی می‌توان به این موضوع گرفت. بر این اساس اثبات تخلف عدم رعایت تعارض منافع بسیار پیچیده نیست، چون به راحتی می‌شود از طریق اعمال ماده ۲۳، تعلیق پروانه این تعداد از افراد را صورت داد ولی واقعا اگر این کار می‌شد، تبعاتی داشت که به همین خاطر، وزارتخانه به این نتیجه رسید که به صورت مسالمت آمیز، قضیه را حل کنیم. نامزدهای انتخاباتی اگر قبلا مشمول این بحث بوده اند، در انتخابات آینده کاندیدا نشوند، چون اگر کاندید شوند و رای هم بیاورند، لیکن مثلا یک ماه یا دو ماه بعد از آن، با رای صادره از شورای انتظامی از هیات مدیره سازمان استان خارج خواهند شد.

نمود معضل تعارض منافع در صنعت خودرو سازی است

مجتبی یوسفی (عضو هیات رئیسه مجلس) - ۱۳ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه صنعت

گرانی خودرو و ناتوانی تعویض خودروهای فرسوده تنها دامن رانندگان را نمی‌گیرد بلکه این گرانی‌ها بر دوش تمام مردم جامعه خواهد بود، زمانی که خودرویی بدون هیچ دلیلی چندین برابر قیمت واقعی خود می‌شود قیمت قطعات آن هم رشد پیدا می‌کند، رانندگان برای جبران این گرانی فشار را بر روی مسافران می‌آورند. که همه این بی‌برنامگی‌ها بازمی‌گردد به عدم نظارت در صنعت خودروسازی است. در حال حاضر یک زنجیره پیوسته ضابطه‌ای در خودروسازی حاکم است که اجازه کاهش قیمت‌ها را نمی‌دهد. یعنی از تولید تا نرخ گذاری این بازار در دست عده خاصی است که هم خود تولید کننده و هم خریدار هستند که همگی به تعارض منافع باز می‌گردند، تمام نکات عنوان شده باید با رای اعتمادی که نمایندگان به آقای فاطمی وزیر وقت صمت دادند برطرف و متحول شود. تا زمانی که عزمی جدی در جهت رفع مشکلات نباشد با تغییر مدیریت‌ها مشکلات برطرف نخواهد شد.

✉️ تقنین عدالت

«تعارض منافع» نه موضوعی اصلی، بلکه فرعی است

سید محمد غرضی (رئیس اسبق سازمان نظام مهندسی ساختمان) - ۱۵ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

سید محمد غرضی در گفتگو با پایگاه اطلاع رسانی سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور «تعارض منافع» را نه موضوع اصلی بلکه موضوعی فرعی خواند و گفت: تعارض در تشکیلات فنی مربوط به عمق داشتن امکانات است؛ برای اینکه رضایت صاحب ملک را به دست بیاورید. اگر هرکسی بتواند خدمات بهتری ارائه کند، او تاج سر مردم هست ولی موضوع «تعارض منافع» دیگر موضوعی، فرعی است.

مهمترین رویداد پیش روی سازمان نظام مهندسی ساختمان، برگزاری انتخابات نهمین دوره هیات مدیره سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان سراسر کشور است. از سوی دیگر، با توجه به اینکه ابلاغ بخشنامه اخیر «تعارض منافع» توسط وزارت راه و شهرسازی مصادف با انتخابات گردیده، این اقدام منجر به ایجاد چالش برای کاندیداهای انتخاباتی به ویژه اعضای فعلی دوره هشتم شده است.

✉️ سازمان نظام مهندسی ساختمان

ردصلاحیت ۱۵ عضو نظام مهندسی استان تهران به دلیل تعارض منافع

خبرگزاری فارس - ۱۶ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

همزمان با نزدیک شدن به ایام نهمین دوره انتخابات هیئت مدیره سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان کشور حدود ۱۵ عضو کنونی هیئت مدیره نظام مهندسی استان تهران به دلیل تعارض منافع ردصلاحیت شده‌اند. این افراد سه روز برای اعتراض به موضوع رد صلاحیت مهلت خواهند داشت.

✉️ خبرگزاری فارس

تشکیل ستاد مبارزه با تعارض منافع در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

حجت اله عبدالملکی (وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی) - ۱۶ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی

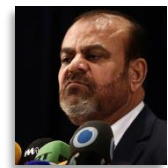
وزیر تعاون، کار و رفاه اعلام کرد که ظرف چندماه یک پالایش اساسی در این وزارتخانه انجام خواهد داد؛ حتما تعدادی مدیران کارآمد و پاکدست را ارتقا داده و مدیران جدیدی هم به تیمش اضافه خواهد کرد. او که داعیه مبارزه با تعارض منافع دارد، تا کنون دست به تغییر مدیران در سازمان‌های تابعه نزده و کارش را با مدیران فعلی شروع کرده و از تشکیل قرارگاه رفاه ایرانیان با ۱۴ ستاد خبر داده که یکی از آنها ستاد مبارزه با تعارض منافع است و روی موضوعاتی چون مفاسد، مجاری فساد و کیس‌های فساد (کسانی که جزء لیست مفاسد هستند) کار می‌کند. همچنین «تنقیح قوانین و مقررات متعارض با پایداری صندوق‌ها با هدف افزایش درآمدها و کاهش هزینه‌ها و تصویب قوانین مورد نیاز و کارآمد» یکی از برنامه‌های چهاراسله و بلند مدت وزیر رفاه است.

✉ خبرگزاری ایسنا

مراعات دستورالعمل «تعارض منافع» ضروری است

رستم قاسمی (وزیر راه و شهرسازی) - ۱۶ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

انتخابات نهمین دوره هیأت‌مدیره سازمان نظام‌مهندسی ساختمان یکی از موارد مطروحه در نشست مشترک مسؤولان وزارت راه و شهرسازی با مدیران کل استان‌های مختلف کشور بود. رستم قاسمی با تأکید بر لزوم مراعات بخشنامه «تعارض منافع» در فرایند انتخابات، خطاب به مدیران کل سراسر کشور افزود: بخشنامه تعارض منافع موضوع مهمی است که باید در دستور کار همه دست‌اندرکاران و مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها قرار بگیرد. هم‌چنین محمودزاده معاون مسکن و ساختمان وزیر به ایراد اظهاراتی در خصوص انتخابات نهمین دوره هیأت‌مدیره نظام‌مهندسی ساختمان پرداخت.

✉ خبرگزاری تسنیم

لزوم تصمیم واحد مجلس برای اجرای «تعارض منافع» در تمامی صنفاها

رحمت اله فیروزی پور بادی (نماینده مردم نطنز) - ۱۶ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

دستورالعملی که اخیرا توسط وزیر وقت راه و شهرسازی در مورد تعارض منافع ابلاغ شده، همواره مورد بحث بوده است. دستور آقای وزیر در صورت انطباق با قانون و پس از بررسی در شورای انتظامی قابل اجرا خواهد بود. امروز ما موضوع تعارض منافع را در همه صنفاها داریم؛ اگر قرار است این اتفاق بیفتد و این محدودیت‌ها ایجاد شود، باید در همه صنوف انجام شود. نیاز است که پارلمان با استفاده از نظرات همه بخش‌ها، یک تصمیم واحدی در این باره بگیرد و همه مجموعه‌هایی که نظام صنفی دارند، مشمول این مصوبه شوند.

✉ سازمان نظام مهندسی ساختمان

تعارض منافع در ضدیت با اخلاق حرفه‌ای نظام مهندسی

واحد استان ایلام سایت خبری تابناک - ۱۶ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

ساختمان‌های شهری که بدلیل عدم رعایت تراکم و اخلاق حرفه‌ای، قارچ گونه از نقاط مختلف شهرهای کوچک سر بیرون آورده و چهره‌ای کریه از معماری غیر اخلاقی و غیر حرفه‌ای را در شهرها به نمایش گذاشته اند. و طرح‌های عمرانی وزیر ساختی که به علت بی دقتی‌های فنی و منفعت طلبی پیمانکاران، هرگز نتوانستند به خوبی در خدمت رفاه و تامین نیازهای جامعه قرار بگیرند. اینها فقط بخش‌هایی از ضعف‌های کارکردی عمران شهری و روستایی کشور است که بدلیل ضعف ناشی از عدم نظارت، بی دقتی، تعارض منافع، عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای و یا ضعف علمی سیستم نظارت بر ساخت و سازها ظهور و بروز کرده اند. ورود مدیرکل به تایید صلاحیت افرادی که می‌توانند چالش‌های جدی برای نظام مهندسی ایجاد نموده و بستر سوء استفاده مالی، منفعت طلبی و از سویی فرمالیته شدن نظارت‌های فنی و بستر سازی برای تامین منافع افراد خاص، مصداق حرکت در دالان تعارض منافع تعبیر می‌شود، تعارضی از جنس دارا بودن و یا عضویت در چندین شرکت ژئوتکنیک و همزمان عضویت در هیات مدیره نظام مهندسی و شورای انتظامی! برآستی که این تعارض منافع مفهومی روشن و سلیس از بکارگیری اصطلاح استفاده از دستمال کثیف برای پاک کردن شیشه است! از دستگاه نظارتی استان انتظار می‌رود با ملحوظ دانستن تخلفات از سوی برخی اعضای هیات مدیره و نامزدهای احراز صلاحیت نشده که بدلیل تعارض منافع پدیدار شده، مانع از بستر سازی مستمر تخلف عدم رعایت دستورالعمل تعارض منافع و نظام نامه اخلاق مهندسی از سوی مدیر کل شوند.

🔗 تابناک

ایجاد بانک مرکزی مقتدر و به دور از تعارض منافع

محسن زنگنه (عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات) - ۱۷ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در نظام بانکی

بانک‌ها در ایران ریشه تورم بوده و دولت باید برای ساماندهی آنها ورود جدی داشته باشد. دولت‌ها متأسفانه از دهه ۸۰ با هدف جذب سرمایه‌های مردمی به بانک‌های خصوصی مجوز داده و آنها را وارد فضای نظام بانکداری کشور کردند. شکل‌گیری بانک‌های خصوصی در کشور معایب و مزیت‌هایی را به همراه داشت. متأسفانه مدیریت و اشراف کاملی از سوی دولت بر روی این بانک‌ها وجود نداشت و بانک مرکزی به جهت تعارض منافع و نقص قوانین نظارت کاملی را انجام نداد. این تعارض منافع به دلیل اغلب مدیران بانک‌های خصوصی جزو مسئولان بانک مرکزی بودند، بوجود آمد و موجب شد تا بانک‌های خصوصی فراتر از محدودیت‌های قانونی و مصوبات بانک مرکزی نسبت به پرداخت تسهیلات و سود تسهیلات اقدام کنند.

کنترل بانک‌های خصوصی در گرو ایجاد یک بانک مرکزی مقتدر و بدور از تعارض منافع و براساس سیاست‌های کلان کشور است، البته قائل به استقلال بانک مرکزی به معنای آنکه مدیریت آن را به اشخاص حقیقی واگذار کنیم، نیستیم بلکه معتقدم این استقلال باید در ساختار و سازمان بانک مرکزی و نه در چینش و چارت تشکیلاتی آن شکل بگیرد.

🔗 خبرگزاری خانه ملت

اظهار نظر مرکز پژوهش‌های مجلس در مورد طرح مدیریت تعارض منافع

مرکز پژوهش‌های مجلس - ۱۷ شهریور ۱۴۰۰

◀ طرح و لایحه تعارض منافع

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی طی گزارشی نظر کارشناسی خود را در مورد طرح مدیریت تعارض منافع تشریح کرد. در این گزارش آمده: به اذعان کارشناسان مربوطه، مصوبه کمیسیون واجد ایرادات و مشکلات اساسی به نظر می‌رسد. اهم ایرادات عبارتند از: مغایرت با قانون اساسی، ابهامات جدی در سازوکارهای پیشنهادی و ناسازگاری با فرآیندهای اجرایی، کاهش قدرت ریسک‌پذیری مدیران و مسئولان و احتمال بالای ایجاد اختلال در انجام امور جاری دستگاه‌های اجرایی کشور.

مسئولیت نظارت بر حسن اجرای قانون در کشور مستند به اصل یکصد و هفتاد و چهارم قانون اساسی، صرفاً بر عهده سازمان بازرسی کل کشور است. لذا حکم ماده (۵) مبنی بر مداخله سایر دستگاه‌های نظارتی مغایر اصل مذکور در قانون اساسی است، افزون بر آن نظارت چندگانه در این موضوع مشکلاتی را در عرصه اجرا و نظارت بر آن به همراه خواهد داشت؛ لذا سازوکار پیشنهادی، مغایر «نظام اداری صحیح» موضوع بند ۱۰ اصل سوم قانون اساسی به نظر می‌رسد. در مورد دامنه شمول صدر بند الف ماده (۷) مبنی بر فهرست دارایی و اموال مسوولین، رسیدگی به دارایی و اموال مسوولین، مستند به اصل یکصد و چهارم قانون اساسی بر عهده رئیس قوه قضاییه می‌باشد. از طرفی قانون رسیدگی به دارایی و اموال مسئولین به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است. مستند به نظریه تفسیری، تغییر مصوبات مجمع توسط سایر مراجع قانونگذاری میسر نیست. لذا بند مذکور مغایر اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی نیز به نظر می‌رسد.

باعنایت به موارد فوق‌الذکر، نسبت به مفاد مصوبه کمیسیون، ابهامات گسترده و ایرادات اساسی وجود دارد؛ و لذا ضمن تایید ضرورت و اهمیت تعیین تکلیف موضوع تعارض منافع در بخش عمومی، پیشنهاد می‌گردد مستند به ذیل ماده ۱۳۹ قانون آیین نامه داخلی، موضوع به صورت دوشوری بررسی شود و در صورت موافقت با کلیات، مصوبه جهت ارتقاء و رفع ایرادات مذکور به کمیسیون ارجاع شود.

☞ مرکز پژوهش‌های مجلس

حسام‌الدین آشنا از بایگانی شدن لایحه مدیریت تعارض منافع خبر داد

حسام‌الدین آشنا (مشاور رئیس‌جمهور در دولت دوازدهم) - ۱۸ شهریور ۱۴۰۰

◀ طرح و لایحه تعارض منافع

حسام‌الدین آشنا در توئیتی از بایگانی شدن لایحه مدیریت تعارض منافع خبر داد. وی در توئیتی در این باره نوشت: لایحه مدیریت تعارض منافع با پشتوانه مطالعاتی و کارشناسی بسیار قوی کنار گذاشته شد و به جای آن طرحی ارائه شد که احتمالاً در مسیر صیانت قرار بگیرد.

☞ سایت خبری انتخاب

نقد طرح مدیریت تعارض منافع مجلس در گفتگوی ویژه خبری

ولی اسماعیلی (رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس) - حسین قریشی (کارشناس مبارزه با فساد) - **مشهدی زاده** (مشاور سازمان بازرسی کل کشور) - ۱۸ شهریور ۱۴۰۰
◀ طرح و لایحه تعارض منافع

ولی اسماعیلی رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس و قریشی کارشناس مبارزه با فساد با حضور در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری به بررسی طرح جدید مجلس در خصوص تعارض منافع پرداختند. قریشی کارشناس مبارزه با فساد با اشاره به اینکه از سال ۹۵، ۹۶ در کشور بحث‌هایی در خصوص تعارض منافع صورت گرفت گفت: در این رابطه مجلس و دولت زحمات زیادی کشیده شده، لذا ایرادات قانونی باید حداقلی باشد و به خوبی اجرا شود. وقتی می‌خواهیم قانون تصویب کنیم باید به این موضوع توجه کنیم که گلوگاه‌های اصلی را شناسایی کنیم و برای آن‌ها قانون تصویب شود. بر این طرح اصلاح جدی صورت بگیرد. مضمولین باید محدودتر شوند و به مدیران ارشد و هم‌ترازان آن‌ها تسری پیدا کند، قوانین و احکامی که برای این افراد می‌خواهیم بگذاریم باید دقیق و متناسب با آن‌ها باشد. متن طرح در بعضی از موارد ابهام دارد که باید این ابهامات برطرف شود. ولی اسماعیلی رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس گفت: این طرح قابلیت توسعه بیشتر را دارد، باید توجه داشته باشیم که روند این طرح فردی بوده تا ساختاری. باید کار را از یک جایی شروع کرد و نواقص را برطرف کرد، اما اینکه بخواهیم به خاطر برخی از نواقص طرح را متوقف کنیم درست نیست. علیرضا مشهدی‌زاده مشاور معاونت امور حقوقی و پارلمانی سازمان بازرسی کل کشور در ادامه برنامه با اشاره به اینکه چالش‌های اساسی در خصوص این طرح با کمیسیون داشتیم اظهار کرد: پیشنهادات بسیاری به کمیسیون دادیم که می‌توان گفت کمیسیون توجهی در خصوص این موضوع نداشت لذا طرحی که مطرح شده کامل نیست. در قانون نویسی باید به جامعیت توجه کنیم، اگر این طرح تصویب شود مشکلات جدی برای دستگاه‌های اساسی کشور به وجود خواهد آورد و دلیل آن چند مورد است که می‌توان به آن‌ها توجه کرد.

باشگاه خبرنگاران جوان

علت اصلی استعفای آملی لاریجانی «تعارض منافع» بود

حسین کنعانی‌مقدم (فعال سیاسی اصولگرا) - ۱۸ شهریور ۱۴۰۰
◀ کلیات تعارض منافع

به نظر من با توجه به صحبتی که مقام معظم رهبری در خصوص بحث تعارض منافع در حوزه مسئولیت‌های اجرایی که مسئولین دارند، بیان فرمودند؛ به نظر می‌رسد که ایشان چون هم در شورای نگهبان بودند و هم در مجمع تشخیص مصلحت نظام و این تعارض منافع ایجاد می‌کرد، از شورای نگهبان استعفاء کردند. تعارض منافع از این جهت که شورای نگهبان باید بر قوانین مصوب مجلس نظارت کند و مجمع تشخیص مصلحت نظام هم ناظر بر سیاست‌ها و همچنین اختلافات میان شورای نگهبان و مجلس است، لذا عضویت همزمان در شورای نگهبان و ریاست مجمع تشخیص می‌تواند تعارض منافع ایجاد کند.

خبرگزاری ایلنا

واکنش روسای نظام مهندسی ایلام و یزد به بخشنامه تعارض منافع

علی‌عسکر عسکری (رئیس نظام مهندسی ایلام) - علی اصغر زحمتکش (رئیس نظام مهندسی یزد) - ۱۶ شهریور ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

وزیر راه و شهرسازی ۱۶ شهریور ۱۴۰۰ با ابلاغ بخشنامه‌ای به شرح زیر به ادارات کل راه و شهرسازی استان‌ها دستور تشدید نظارت بر اجرای بخشنامه تعارض منافع را صادر کرد. در این بخشنامه آمده است: «نظر به رای صادره هیئت عمومی دیوان عدالت اداری در زمینه دستورالعمل اجرایی این وزارتخانه به شماره ... با موضوع اجتناب از تکفل همزمان اموری که زمینه و موجبات نمایندگی یا قبول تعارض منافع را فراهم می‌آورد (موسوم به بخشنامه تعارض منافع موضوع بند ۵ ماده ۲ مکرر آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان اصلاحی ۱۳۹۴ هیئت وزیران) به اطلاع می‌رساند از آنجا که حسب رای مذکور دستورالعمل مورد اشاره مغایر با قوانین نبوده و قابل ابطال تشخیص داده نشده لذا بنا به مراتب اجرای دستورالعمل تایید و استوار می‌گردد.»

در واکنش به این بخشنامه، سایت شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی اقدام به انتشار نظر برخی روسای سازمان‌های استانی کرد.

بخشنامه تعارض منافع، دهن کجی به بزرگ‌ترین NGO کشور است

علی‌عسکر عسکری رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان ایلام گفت: نمی‌توانم نظام مهندسی را در حد زیر مجموعه وزارت راه و شهرسازی تصور کنیم، لطفاً بگذارید مهندسان خودشان برای مسائل خودشان تصمیم بگیرند. همه ما می‌دانیم که برای موضوع تعارض منافع به طور اخص و تمام امور مرتبط با سازمان به طور اعم نیاز به مطالعه از سوی یک مشاور که تخصص لازم در این خصوص داشته باشد است، لذا چطور این عجولانه رفتار کردن‌ها را که در حقیقت دهن کجی به بزرگ‌ترین NGO کشور است، بپذیریم. با توجه به افزایش روزافزون تعداد مهندسان و تعدد نظرات و آرا، مساله تعارض منافع موضوعی نیست که صرفاً با ابلاغ بخشنامه‌هایی از سوی وزرای وقت اعمال شود، بلکه این موضوع نیازمند تشکیل یک تیم متشکل از متخصصان کسب و کار، نماینده مهندسان و مسئولان مربوطه، بررسی همه ابعاد مساله و درنهایت شکل‌گیری یک قانون است که پس از آن همه مکلف به رعایت قانون شدند.

منتظر ساخت‌وسازهای بی‌کیفیت باشید

علی اصغر زحمتکش رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان یزد با این ادعا که با اجرای بخشنامه تعارض منافع باید منتظر ساخت و سازهای بی‌کیفیت بود، گفته است: تبعات حذف بدنه باتجربه از نظام مهندسی ساختمان به‌زودی در قالب ساخت‌وسازهای بی‌کیفیت نمایان خواهد شد. از قانون این موضوع بر نمی‌آید که فردی که عضو هیات مدیره است، نمی‌تواند فعالیت حرفه‌ای انجام دهد. با برداشتی که وزیر راه و شهرسازی داشته‌اند، عملاً امکان شرکت در انتخابات برای هیچکدام از اعضای هیئت مدیره مقدور نیست و یکی از شرایط حضور در هیات مدیره برای آن‌ها سلب می‌شود. از طرفی عضو هیات مدیره که نتواند فعالیت حرفه‌ای داشته باشد، عملاً نمی‌تواند برنامه‌ریزی صحیح در خصوص فعالیت‌های حرفه‌ای اعضای سازمان داشته باشد.

اعضای کمیته تعارض منافع سازمان تأمین اجتماعی منصوب شدند

مصطفی سالاری (مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی) - ۱۸ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی

براساس احکام صادر شده از سوی مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی محمد رضا احمدی، مدیرکل بازرسی و رسیدگی به شکایات به عنوان دبیر و عضو کمیته؛ حسین صیاد، مشاور مدیرعامل و مدیر کل حراست؛ دکتر عمران نعیمی، مدیرکل امور حقوقی و قوانین و جمیل حق پرست، معاون برنامه ریزی، مالی و پشتیبانی به عنوان اعضای کمیته تعارض منافع سازمان تأمین اجتماعی منصوب شدند.

براساس احکام انتصاب صادر شده از سوی دکتر سالاری اعضای کمیته تعارض منافع به منظور اجرای قوانین و مقررات مربوط به مدیریت تعارض منافع از جمله قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد (مصوب ۲۹ اردیبهشت ۱۳۷۸) و ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل (مصوب ۱۱ دی ۱۳۷۳) مجلس شورای اسلامی، قانون منع مداخله کارکنان دولت (مصوب ۲۲ دی ۱۳۳۷) و مجازات اعمال نفوذ بر خلاف حق و مقررات قانونی (مصوب ۲۹ آذر ۱۳۱۵) و همچنین دستورالعمل مدیریت تعارض منافع در سازمان تأمین اجتماعی و شرکت‌ها و موسسات تابعه (مورخ ۵ تیر ۱۴۰۰) منصوب شده‌اند تا با تشریک مساعی و همکاری با اعضاء کمیته و همچنین سایر مراجع یا واحدهای ذی‌مدخل اقدامات مستمر را در چارچوب وظایف مصرحه در دستورالعمل مربوطه به عمل آورند.

📍 پایگاه خبری سازمان تأمین اجتماعی

تعارض منافع، مانع عملیاتی شدن سامانه‌های نظارت بر واردات دارو

علی مویدی خرم آبادی (رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز) - ۱۹ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

مافیایی که در دارو داریم در هیچ حوزه دیگری نداریم. در جلسه‌ای که خدمت آقای نمکی بودیم همین موضوع را تأیید کردند و بارها این را اظهار کردند. تا بحث سامانه‌ها در وزارت بهداشت ۱۰۰ درصد عملیاتی نکنیم، این خلاها و رانت‌ها به اهدافش می‌رسد و سودجویی خودشان را دارند. برخی داروها خارج از شبکه است و به صورت بازار آزاد به فروش می‌رسد. به صورت قاچاق نیست که از کشور خارج شود یا در داخل به صورت قاچاق به فروش برسد. این سامانه‌ها آماده است و امکانات فراهم و طراحی شده و مستقر شده است. متأسفانه در نهایی کردن آن شاید تعارض منافع باعث شده است عملیاتی نشود. من تعارض منافع را در تولید و چرخه توزیع دارو کاملاً مشاهده می‌کنم. آقای نمکی هم بهتر از من می‌داند و آقای عین‌اللهی هم در آینده به این خواهد رسید. من از ایشان خواهش می‌کنم بعنوان یک اولویت در نظر بگیرند، البته نامه‌ای خدمت ایشان تقدیم کردیم که یک وقت ویژه‌ای را باید برای ساماندهی این سامانه‌هایی که از تأمین مواد اولیه است، بگذارند؛ چون ما بخشی در مواد اولیه مشکل داریم.

📍 [خبرگزاری دانشجو](#)

تعارض منافع؛ فرصت یا تهدیدی برای کاندیداهای انتخابات نظام مهندسی

محمد رضا خسروی (رئیس نظام مهندسی ساختمان استان سمنان) - ۱۸ شهریور ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

عدم قبول منافع متعارض نه تنها در کشور ما بلکه در تمام کشورها، مطرح و برای تمامی صنوف کارگری و کارفرمایی و حتی دستگاه‌های اجرائی دولتی و غیردولتی با مصادیق مشخص تعریف شده و لازم‌الرعايه است. برای ارکان سازمان عدم قبول منافع متعارض در ارائه خدمات مهندسی، صرفاً عدم فعالیت حرفه‌ای و عدم بهره‌مندی از امتیاز پروانه اشتغال نبوده همانگونه که فعالیت حرفه‌ای و بهره‌مندی سایر اعضای سازمان از پروانه اشتغال، ایشان را از قبول منافع متعارض مبرا نمی‌نماید؛ لذا لزوم ارائه مصادیق و مواردی که اشخاص را در معرض قبول منافع متعارض قرار می‌دهد. از سویی، قانونگذار محترم امری است ضروری (نه بر اساس نظرات و اعتقادات شخصی) که ممکن است با تفاسیر و تعبیر متفاوت تغییر کرده و اشخاص را هم دچار زیان نموده و هم در بالاترین سطح صنفی قرار دهد، که خود می‌تواند به طریقی باعث سلب اعتبار اجتماعی و یا وهن صاحبان حرفه مهندسی شود.

با امعان نظر به مطالب مطروحه و روح حاکم بر قانون و آئین نامه اجرائی آن و حتی دستورالعمل معروف «تعارض منافع» و نظامنامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی هرگز ارکان سازمان از فعالیت حرفه‌ای حتی با امتیاز پروانه اشتغال در صورت رعایت اجتناب از تکفل همزمان اموری که زمینه موجبات نمایندگی یا قبول منافع متعارض را فراهم آورد، منع نگردیده اند بلکه به عنوان ارکان یک سازمان حرفه‌ای همانند سایر سازمان‌های حرفه‌ای دیگر در کشور ملزم به ارائه خدمات در چهارچوب صلاحیت و ظرفیت رشته درکنار سایر وظایف محوله قانون ناشی از قبول مسئولیت در رکن مربوطه می‌باشند و همانند سایر آحاد جامعه و اعضای سازمان حق استفاده از حقوق اجتماعی خود را داشته و هیچ مرجعی جز مراجع قضائی، شبه قضائی (شورای انتظامی) حق محروم کردن ایشان از فعالیت حرفه‌ای را ندارد چرا که در صورت اقدام با روح قانون اساسی کشور منافات دارد.

✍️ جامعه مهندسان ساختمان ایران (جمسنا)

محتوای چند رسانه‌ای تعارض منافع

در هفته گذشته، دو برنامه تصویری مرتبط با تعارض منافع در فضای مجازی بازنشر شد:

- [بحث جنجالی درباره طرح تعارض منافع](#) / شبکه ۵ سیما تهران ۲۰ / ۱۹ شهریور ۱۴۰۰

مرتب کارشناس سیاست گذاری: اولین جایی که درباره تعارض منافع نیاز به اقدام فوری دارد خود مجلس است. امیرابادی نماینده مجلس: از مجلس شفاف تر نداریم. کسی خبر دارد که در دولت قبل رانتهی ایجاد شد در حوزه آهن که از بستگان دولت چندصد میلیارد تومان سود کرد؟

- [کشیک سلامت](#) / شبکه سلامت تلویزیون ۹ شهریور ۱۴۰۰

دکتر امیرحسین تکیان، معاون پژوهشی مرکز، استاد و رئیس گروه سیاست گذاری سلامت دانشگاه علوم پزشکی تهران، و همچنین دکتر محسن جلواتی، قائم مقام سازمان دیده بان شفافیت و عدالت با حضور در شبکه سلامت سیمای جمهوری اسلامی به بحث و گفت و گو پیرامون موضوع برنامه با عنوان "بایدها و نبایدهای جلوگیری از تعارض منافع منجر به فساد در نظام سلامت" پرداختند

تکیان ابتدا تعاریف و مصادیق تعارض منافع عنوان کرده و سپس به تبیین ریشه‌ها و پیامدهای بالقوه این امر در نظام سلامت کشورمان پرداختند. در بخش بعدی، مدعوین به شرح انواع تعارض، گلوگاه‌ها و سازمان‌های درگیر این امر پرداخته و در نهایت با ارائه راهکارهایی من جمله استفاده از آموزش، پیشگیری و سیاست‌های نرم، شایسته سالاری و نظارت مستمر به بحث خود پایان دادند.

تحلیل فضای مجازی: قانون ناکارآمد برای مدیریت تعارض منافع؛ آری یا خیر؟

زهرة سروش فر

مدت کوتاهی از حضور دولت سیزدهم در رأس امور می‌گذرد. این دولت با شعار مبارزه با فساد کار خود را آغاز کرده است و از همین رو موضوع مدیریت تعارض منافع از همین ابتدای راه در دستور کار دولت قرار گرفته است. این مسأله در مطالبی که در فضای مجازی مطرح شده نیز بازتاب گسترده‌ای داشته است.

تصویب قانون ناکارآمد یا درنگ و تأمل بیشتر؟

یکی از موضوعاتی که در توییتر این هفته مطرح شده است، چند و چون تصویب قانون مدیریت تعارض منافع در مجلس است. لایحه مدیریت تعارض منافع در آبان ۱۳۹۸ در دولت دوازدهم تصویب و راهی مجلس شد اما مجلس چه در دوره قبل و چه در دوره جدید آن را اعلام وصول نکرد و در نهایت خود مجلس در آبان تا دی سال ۱۳۹۹ طرح مدیریت تعارض منافع اعلام وصول شده از سوی برخی نمایندگان مجلس را مورد بررسی قرار داد. این طرح در روزهای اخیر در دستور کار مجلس قرار گرفته است و به نظر می‌رسد علت مطرح شدن آن در فضای توییتر هم همین امر بوده است.

یکی از کاربران در توییتر در این زمینه نوشت:

«قانونی داریم به اسم *conflict of interest* یا همون تعارض منافع که دردنیای قانونمند این عمل رو مجرمانه و شامل کیفر قضایی میدونن، در کشور عزیز ما که شعار همه مسئولینش از روز ازل مبارزه با فساد بوده، قانون "مدیریت تعارض منافع" هنوز در دست بررسی مجلس است!»

البته طرح مدیریت تعارض منافع طبق نظر کارشناسان با مشکلات عدیده‌ای مواجه است و از همین رو بسیاری معتقدند این طرح نباید تصویب و اجرایی شود زیرا خود عامل بروز مشکلاتی خواهد شد و در مدیریت تعارض منافع موفق نخواهد بود. شفافیت برای ایران، در توییتر نوشت:

«حساس بودن نسبت به موضوع تعارض منافع خیلی مهم است و حتما برای مدیریت آن نیاز به قانون است. اما، این طرحی که الان در مجلس است، آن چیزی که باید باشد نیست. در حدی که نبودنش برای مدیریت تعارض منافع خیلی بهتر است تا بودنش!»

صیانت از تعارض منافع!

دولت به عنوان نهادی قلمداد می‌شود که وظیفه دارد تعارض منافع را مدیریت کند و حتی این موضوع را علاوه بر سازمان‌ها و نهادهای دولتی به دیگر نهادهای حاکمیتی بسط دهد. اما گاهی برخی غفلت‌ها و اشتباهات موجب می‌شود که این‌گونه به نظر برسد که دولت نه تنها در راه مدیریت تعارض منافع گام برنمی‌دارد بلکه خود به نوعی تلاش دارد از وجود تعارض منافع در دستگاه‌های دولتی حفاظت نماید. این موضوع در برخی توییت‌های هفته گذشته باز نمود داشت. شبکه افق سیما در توییتی نوشت:

«محسن زنگنه در برنامه عیار: برخی بخش‌های دولت‌ها از تعارض منافع صیانت می‌کنند! دولت از طریق شرکت شستا در حال بنگاه‌داری است در حالیکه نباید به این شکل در اقتصاد دخالت کند. دولت‌ها می‌خواهند از ارز تا دارو در اختیار خودشان باشد.»

کرونا و تعارض منافع

یکی از موضوعاتی که بخش قابل توجهی از مطالب فضای مجازی را در هفته گذشته به خود اختصاص داده بود موضوع کرونا و ارتباط آن به اشکال گوناگون با تعارض منافع در بخش دولتی بود. مسأله تهیه واکسن کرونا یکی از موضوعات داغ اخیر در کشور است که مسائل و مباحث زیادی را در پی داشته است. یکی از موضوعات مربوط به خرید واکسن از روسیه است که اخیراً خبری در این خصوص منتشر شد که بخش خصوصی در ایران با وارد کردن مواد اولیه از روسیه به تهیه واکسن برای این کشور و تحویل آن اقدام کرده است. این موضوع نقدهای بسیاری را برانگیخت.

کاربر 81 aghazade به این موضوع این‌گونه پرداخته است:

«این خیانت نیست که ما برای روسیه واکسن بسازیم و سودش را شرکت خصوصی ببرد که بنوعی دکتر نمکی قبلاً در آن دخالت داشت و بحث تعارض منافع است، باید عاملان این تصمیم محاکمه شوند.»

کاربر دیگری به مسأله علل شکست وزیر بهداشت دولت پیشین یعنی سعید نمکی در مدیریت کرونا پرداخته است و آن را ناشی از چند عامل دانسته است:

«علل شکست کامل سعید نمکی در مدیریت کرونا: ۱- تقلیل مدیریت کرونا به درمان و عدم شناخت ابعاد درهم‌تنیده اجتماعی و سیاسی آن. ۲- گرفتار شدن در بازی تعارض منافع ۳- مشارکت ندادن مدیران وزارت بهداشت ۴- بنا نهادن مدیریت کرونا بر درمان و غفلت از شبکه بهداشت.»

تعارض منافع در نظام سلامت

آیا باید وزیر حوزه سلامت و بهداشت حتماً یک پزشک باشد؟ اگر وزیر بهداشت و درمان پزشک نباشد و تخصص دیگری داشته باشد، آیا این وزارت‌خانه با مشکل مواجه خواهد شد؟ این پرسش موضوعی است که به ویژه در خصوص حوزه بهداشت و درمان در ایران بسیار مطرح است زیرا در همه حوزه‌های مرتبط با پزشکی، مدیران از میان پزشکان انتخاب

می‌شوند، غافل از اینکه این شیوه عملکرد به تعارض منافع در آن بخش‌ها دامن می‌زند. یکی از کاربران توییتر با پرداختن به حضور ساجد جاوید در رأس وزارتخانه مرتبط با بهداشت و سلامت در انگلستان به این موضوع پرداخت است. رضا شریفی در توییتر در این مورد نوشت:

«تخصص وزیر باید سیاستگذاری و مدیریت کلان باشد. حتی در حوزه‌هایی مثل بهداشت و درمان تحصیلات مرتبط منفی هم هست چون تعارض منافع ایجاد می‌کند. بعد از ماجرای استعفای وزیر بهداشت انگلیس، ساجد جاوید که قبلاً وزیر کشور و وزیر اقتصاد بود شد وزیر جدید بهداشت.»

کاربر سید ابراهیم محمودی در توییتری دیگر به این موضوع در خصوص کشور خودمان پرداخته است:

«دلیلش اینه وزیر بهداشت ما یک پزشکه که هیچ کجای دنیا وزیر بهداشت رو پزشک نمیدارن چون تعارض منافع داره حالا میخواد هرکی باشه! واسه من که نمکی با عین اللهی فرقی نداره در هر صورت پزشکن و به نفع پزشکا کار میکنن.» همان‌طور که اشاره شد تعارض منافع در حوزه بهداشت و درمان در ایران امری جدی است و در پژوهش‌های مختلفی به آن پرداخته شده و اثبات شده است که در این حوزه نیاز به ورود جدی دولت و نهادهای نظارتی برای رفع مشکل تعارض منافع است. کاربری در توییتر به لحنی تند به این موضوع واکنش نشان داده است:

«یک احمق تضاد منافع در نظام سلامت و وجود گروه‌های پزشکی ذینفوذ در تصمیم‌گیری‌ها رو انکار میکنه.»

تعارض منافع در سازمان غذا و دارو یکی دیگر از موضوعات مربوط به حوزه سلامت است که در توییتر به آن پرداخته شده است. اینکه بسیاری از مدیران و مسئولان سازمان غذا و دارو خود داروساز و در نتیجه ذی‌نفع این حوزه هستند از سوی کاربران مورد توجه قرار گرفته است. کاربر light in the darkness با اشاره به وجود این معضل در بین وزرای دولت‌های پیشین می‌نویسد:

«تعارض منافع داروسازان در سازمان غذا و دارو بی‌داد می‌کند و هیچ‌کس هم توان مقابله با آنها را ندارد.»

تصمیم‌گیری پزشکان در مجلس برای هم‌صنف‌های خود از دیگر مواردی بود که در توییتهای هفته پیش به آن اشاره شده بود. کاربر time gap در این مورد اشاره کرد:

«کسانی که برای پزشکان در مجلس قانون‌گذاری میکنن خودشان پزشکن (تعارض منافع)»

تعارض منافع و قیمت سیمان

از آنجایی که قیمت سیمان ارتباط مستقیمی با قیمت مسکن دارد، پایین آمدن قیمت سیمان در هفته گذشته در فضای مجازی بازتاب زیادی داشته است. از جمله موضوعاتی که در این زمینه مورد توجه کاربران توییتری قرار گرفته است، ارتباط میان این موضوع و تعارض منافع بوده است. کاربر محمدهادی نوشت:

«فاطمی امین توانست با ۲ هفته کار مداوم و عرضه درست و نظام‌مند سیمان توی بورس کالا و رفع مشکل عرضه ناقص جلو تعارض منافع و مافیا بایسته و قیمت سیمان رو از ۷۰ تومن برسونه به ۲۷ تومن. نمیدونم چرا بعضی دوستان اقتصادی هرگونه مداخله دولت در اقتصاد رو رد میکنند حتی به نفع مکانیزم بازار!!!»

بازتاب تعارض منافع مهندسان ناظر در توئیتر

مسئله تعارض منافع در نظام مهندسی ساختمان و حضور همزمان مهندسان ناظر در مشاغل دولتی و عمومی نظیر شهرداری از یک سو و به عنوان مهندس ناظر بر ساخت و ساز از سوی دیگر یکی از موارد تعارض منافع موجود در سازمان نظام مهندسی است که در توئیتر هم بازتاب‌هایی داشته است و کاربران به آن پرداخته‌اند. کاربر hoseiniyy در این مورد نوشت:

«کارمندان دولت شغل ثابت و درآمد کافی دارند، کار نظارت ساختمان در کشورهای پیشرفته بعنوان شغل تخصصی محسوب شده و کارمندان حق داشتن همزمان شغل دولتی خود با کار نظارت را ندارند، بهتر است در کشور ما هم برای پیشرفت مملکت و رفع تعارض منافع در زمینه‌ی ساخت مسکن این کار انجام شود.»

درک درست کاربران از تعارض منافع

نکته جالب در خصوص توییتهای مورد بررسی وجود مواردی بود که در آنها کاربران تعریف تعارض منافع را مطرح کرده بودند و تعاریف بیان شده به موضوع به درستی اشاره داشتند و این امر می‌تواند نشان دهد که به تدریج مفهوم تعارض منافع در میان کاربران جا افتاده و معنای درست خود را پیدا می‌کند. کاربر و. وحدانی‌نیا نوشته است:

«تضاد منافع وضعیتی است که منافع شخصی / جناحی / صنفی با منافع خیر عمومی در تضاد قرار گیرد؛ کسی را در شغلی بگذارید که خودش در تصمیمات آن شغل منفعت شخصی / صنفی دارد؛ پس بذر فساد کاشته‌اید!»

همین کاربر در توییتهای دیگر نوشت:

«تعارض منافع مترادف فساد نیست، ولی بستر انگیزشی انحراف به سمت فساد را فراهم می‌کند. باید برای کنترل این انگیزه چاره اندیشید!»

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۶۱

شماره شصت و یکم - ۱۳ تا ۱۹ شهریور ۱۴۰۰

دبیر خبرنامه: سمانه سهرابی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

شماره واتساپ خبرنامه: ۰۹۰۲۰۴۳۲۹۹۵

